

van der Grijspaarde
Onderwijsadvies

Master Critical Care

HvA University of Applied Sciences

Beperkte opleidingsbeoordeling
12 december 2023

Januari 2024

Inhoud

1	Samenvatting	3
2	Werkwijze panel	5
3	Beschrijving van de opleiding	6
	3.1 Algemeen	6
	3.2 Profiel instelling	6
	3.3 Profiel opleiding	6
4	Overzicht oordelen	7
5	Standaard 1: Beoogde leerresultaten	8
	5.1 Bevindingen en overwegingen	8
	5.2 Conclusie	10
6	Standaard 2: Onderwijsprogramma	11
	6.1 Bevindingen en overwegingen	11
	6.2 Conclusie	14
7	Standaard 3: Toetsing	15
	7.1 Bevindingen en overwegingen	15
	7.2 Conclusie	16
8	Standaard 4: Realisatie leerresultaten	17
	8.1 Bevindingen en overwegingen	17
	8.2 Conclusie	18
	Bijlage 1: Samenstelling panel	19
	Bijlage 2: Programma visitatie	20
	Bijlage 3: Overzicht van bestudeerde documenten	21

1 Samenvatting

HvA University of Applied Sciences biedt de professionele masteropleiding Critical Care aan. Voor behoud van accreditatie heeft een panel op 12 december 2023 de kwaliteit van deze opleiding beoordeeld aan de hand van het Beoordelingskader Accreditatiestelsel Hoger Onderwijs Nederland (NVAO, 2018). Onderstaande bevindingen en overwegingen hebben een rol gespeeld in het eindoordeel van het panel.

Beoogde leerresultaten

Het panel is van oordeel dat de opleiding voldoet aan deze standaard. De opleiding beoogt studenten op te leiden die op masterniveau in een interprofessionele context kunnen acteren als klinisch leider. De afgestudeerde werkt niet 'van het bed af' als onderzoeker of stafmedewerker, maar juist 'aan het bed' in de directe patiëntenzorg. Er zijn twee uitstroomprofielen: Intensive Care en Acute Cardiologie. De opleiding geeft volgens het panel in haar profielbeschrijving adequaat weer waar zij voor opleidt. Het panel waardeert de mogelijkheid die de hogeschool met deze opleiding biedt om de zorgverlening in de critical care uit te breiden met masteropgeleiden die aan het bed hun expertise kunnen inzetten. De opleiding hanteert als beoogde leerresultaten een competentieprofiel met zeven competentiegebieden. Deze zijn onderschreven door het beroepenveld. Naast het competentieprofiel hanteert de opleiding de professionele masterstandaard om het masterniveau specifieker te duiden. Het panel doet de suggestie de pijlers uit de masterstandaard te verwerken in het competentieprofiel, zodat één set beoogde leerresultaten ontstaat die wat betreft niveau en inhoud passend en allesomvattend is en deze te hanteren voor de inrichting van het onderwijs en de toetsing.

Programma

Het panel is van oordeel dat de opleiding voldoet aan deze standaard. Er zijn tussen 2018 en 2022 zeventien MCC-verpleegkundigen afgestudeerd. In het huidige studiejaar zijn er geen studenten in de opleiding; de opleiding beoogt in september 2024 met een nieuwe groep studenten te starten. De duale masteropleiding omvat 90 EC en heeft een doorlooptijd van anderhalf jaar (drie semesters). De studenten doorlopen drie leerlijnen parallel aan elkaar: Klinisch handelen en redeneren, Wetenschap en Praktijk. Volgens het panel benut de opleiding actuele en waar passend internationale vakliteratuur. Het onderwijsprogramma dekt de beoogde leerresultaten (in de vorm van competenties) af. De inrichting van en samenhang tussen de leerlijnen zorgen voor een goede balans tussen theorie, wetenschap en praktijk. Daarbij adviseert het panel om de relatie tussen de competenties en daarvan afgeleide indicatoren en de doelen per programma-onderdeel inzichtelijker te maken. De opleiding kiest volgens het panel voor passende werkvormen tijdens de lesdagen, waardoor de student wordt gestimuleerd om een actieve ontvanger van het onderwijs te zijn en de student zelfstandig met de leerstof aan de slag is. Er is veel ruimte voor interactie in de werkgroepen en peergroups. De duale opleiding slaat een brug tussen het leren op de werkplek en het verwerven van theoretische kennis op de hogeschool. De opleiding hanteert passende instroomeisen en zorgt voor een adequaat schakelprogramma. Er is een deskundig docententeam met de vereiste praktijk- en wetenschappelijke ervaring. Er is voldoende aandacht voor de studeerbaarheid van de opleiding voor de werkende studenten.

Toetsing

Het panel is van oordeel dat de opleiding voldoet aan deze standaard. De opleiding hanteert een variëteit aan passende toetsvormen: praktijkopdrachten, schriftelijke kennistoetsen, take-home-opdrachten, papers en reflectieopdrachten. Er is een mix van formatieve en summatieve toetsmomenten. Het geheel aan toetsen stimuleert volgens het panel het vergaren van kennis en vaardigheden zoals die ook in de praktijk worden gevraagd. De opleiding zorgt voor voldoende borging van de toetskwaliteit, onder andere door een proactieve examen- en toetscommissie. Er is ruim aandacht voor kalibratie en kennisdeling tussen examinatoren en er zijn passende procedures rond toetsconstructie, -afname en -analyse.

Realisatie leerresultaten

Het panel is van oordeel dat de opleiding voldoet aan deze standaard. De opleiding beoogt studenten op te leiden die op masterniveau kunnen acteren als klinisch leider in een interprofessionele context. Het panel stelt op basis van de bestudering van de verschillende afstudeerwerken en de gesprekken met werkveldleden en alumni vast dat de opleiding hierin slaagt. De afstudeerwerken waren volgens het panel een afspiegeling van de werkzaamheden en onderzoeken die studenten uitvoeren. Omdat de opleiding nog relatief onbekend is en opleidt voor een nieuwe rol 'aan het bed', raadt het panel de opleiding aan veel energie te blijven steken in zichtbaarheid bij en overleggen met het werkveld, ook buiten de eigen regio en al bekende samenwerkingspartners.

Conclusie

Het panel stelt vast dat de masteropleiding Critical Care van HvA University of Applied Sciences voldoet aan alle vier standaarden. Het totaaloordeel van het panel over de kwaliteit van de opleiding is positief. Het panel geeft dan ook een positief advies ten aanzien van de accreditatie van de masteropleiding Critical Care.

Namens het voltallige panel,

prof. Dr. Gerda Croiset
(voorzitter)

drs. Linda van der Grijspaarde
(secretaris)

2 Werkwijze panel

De samenstelling van het panel is als volgt:

- Prof. Gerda Croiset, voorzitter;
- Prof. Philip Moons, panellid;
- Drs. Johan Oosterwold, panellid;
- Drs. Nadine Vieleers, panellid;
- Koen Wijsman MSc, student-panellid.

Het panel werd bijgestaan door drs. Linda van der Grijspaarde, eigenaar van Van der Grijspaarde Onderwijsadvies, NVAO-gecertificeerd secretaris. Nadere informatie over het panel is opgenomen in bijlage 1.

Bij de beoordeling heeft het panel het Beoordelingskader Accreditatiestelsel Hoger Onderwijs Nederland (NVAO, 2018) in acht genomen. De beoordeling van de master Critical Care vindt niet plaats in een visitatiegroep.

De secretaris heeft enkele voorbereidende gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van de opleiding. Het panel heeft zich aan de hand van de door de opleiding verstrekte documenten op de beoordeling voorbereid. Het panel heeft een online vooroverleg gehad op maandag 13 november 2023 en een vooroverleg op maandag 11 december 2023. Op dinsdag 12 december 2023 heeft het panel de visitatie in Amsterdam uitgevoerd. Het programma van het locatiebezoek is toegevoegd in bijlage 2. Het panel is in verschillende gespreksrondes van nadere informatie voorzien. Het panel heeft de vraagpunten aan de orde gesteld en in discussie gebracht. Na afloop van de gesprekken heeft het panel het geheel van bevindingen en overwegingen onderling besproken en vertaald naar voorlopige conclusies. Aan het eind van het bezoek heeft de panelvoorzitter die conclusies mondeling teruggekoppeld naar de opleiding.

Op het moment van visiteren zijn er geen studenten ingeschreven bij de opleiding; dit studiejaar wordt de opleiding niet aangeboden. Dit wordt nader toegelicht bij standaard 2. Het panel heeft tijdens de visitatie dan ook niet kunnen spreken met studenten en heeft de benodigde informatie over het studentenperspectief opgehaald in een gesprek met alumni. Ondanks dat de opleiding dit studiejaar niet wordt aangeboden, heeft het panel voldoende informatie verkregen uit de documentatie en de gesprekken om onderbouwde oordelen op de vier standaarden en op de opleiding als geheel te kunnen uitspreken.

Op basis van de bevindingen, overwegingen en conclusies heeft de secretaris een conceptrapport opgesteld dat aan de panelleden is voorgelegd. Vervolgens heeft het panel dit concept van commentaar voorzien. Het rapport is op 30 januari 2024 aan de opleiding voorgelegd ter controle op feitelijke onjuistheden. De opleiding heeft op 9 februari 2024 gereageerd op het rapport. De reacties van de opleiding zijn verwerkt tot het definitieve rapport, dat is vastgesteld door de voorzitter.

De opleiding plant op een later moment een ontwikkelgesprek.

3 Beschrijving van de opleiding

3.1 Algemeen

Instelling:	Hogeschool van Amsterdam
Instellingstoets:	positief
Opleiding:	Critical Care
Oriëntatie/niveau:	Hbo master
Studieomvang:	90 EC
CROHO:	49289
Variant:	duaal
Locatie:	Amsterdam

3.2 Profiel instelling

De Hogeschool van Amsterdam (HvA) is een grootstedelijke hogeschool waar studenten, docenten en onderzoekers vanuit verschillende invalshoeken en disciplines samenwerken met elkaar en met bedrijven, organisaties en (kennis)instellingen. De faculteit Gezondheid is één van de zeven faculteiten.

De masteropleiding Critical Care maakt samen met de masteropleiding GGZ-Verpleegkunde, de bachelor verpleegkunde, het lectoraat Geïntegreerde Complexe Zorg en het lectoraat Critical Care deel uit van het cluster Verpleegkunde van de faculteit Gezondheid. Andere opleidingen in de faculteit zijn de bacheloropleidingen Fysiotherapie, Oefentherapie en Ergotherapie, de professionele masteropleidingen GGZ-Verpleegkunde en Performance, Sport and Health en de internationale wetenschappelijke master European Master of Science in Occupational Therapy. Ook is het Centre of Expertise Urban Vitality onderdeel van de faculteit.

3.3 Profiel opleiding

De masteropleiding Critical Care is een duale master van 90 EC voor hbo-verpleegkundigen die werkzaam zijn op de afdelingen Intensive Care, hartbewaking en hartkatheterisatiekamer. Deze verpleegkundig specialismen vertegenwoordigen de beide uitstroomprofielen van de opleiding: Intensive Care en Acute Cardiologie.

De opleiding komt voort uit de samenwerking tussen het cluster Verpleegkunde van de HvA, de partner Amstel Academie van het Amsterdam UMC en de regionale participerende ziekenhuizen. In september 2018 is de opleiding gestart met vier studenten. Inmiddels zijn zeventien studenten afgestudeerd.

De afgestudeerde ('MCC-verpleegkundige') is net als de hbo-opgeleide verpleegkundige werkzaam binnen artikel 3 van de wet BIG. Bij het behalen van de opleiding ontvangt de student een hbo-master diploma en een College Zorgopleidingen (CZO)-diploma als gespecialiseerd verpleegkundige, waarmee de master Critical Care ook door het CZO is erkend als opleider.

4 Overzicht oordelen

Onderwerp	Standaarden	Oordeel
1 Beoogde leerresultaten	De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.	Voldoet
2 Programma	Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.	Voldoet
3 Toetsing	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.	Voldoet
4 Realisatie	De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten worden gerealiseerd.	Voldoet
Totaaloordeel		Positief

5 **Standaard 1: Beoogde leerresultaten**

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

5.1 **Bevindingen en overwegingen**

Profiel

De masteropleiding Critical Care is een aanvulling op de bestaande vervolgopleidingen voor hbo-verpleegkundigen in de directe patiëntenzorg. De opleiding richt zich op hoogcomplexere verpleegkundige zorg in het ziekenhuis in de afdelingen Intensive Care en hartbewaking/hartkatheterisatiekamer. Deze specialisaties vertegenwoordigen de twee uitstroomprofielen van de opleiding. Het eerste uitstroomprofiel richt zich op de zorg aan Intensive Care patiënten waarvan een of meerdere orgaansystemen ondersteuning behoeven. Met name invasieve beademing is hier kenmerkend. Het uitstroomprofiel van de acute cardiologie is gericht op de zorg en behandelingsmogelijkheden aan patiënten met acuut hartfalen op de hartbewaking en hartinterventiekamer.

De opleiding beoogt studenten op te leiden tot masterniveau op basis van praktische en theoretische verdieping, vakinhoudelijke verbreding en de ontwikkeling van de vaardigheden om in een interprofessionele context te acteren als klinisch leider. De afgestudeerde ('MCC-verpleegkundige') werkt niet 'van het bed af' als onderzoeker of stafmedewerker, maar juist 'aan het bed' in de directe patiëntenzorg.

De opleiding beschrijft in de zelfevaluatie het volgende profiel van de MCC-verpleegkundige. De MCC-verpleegkundige heeft diepgaande kennis over zorgverlening in de Critical Care. Door het academisch denk-, analyse- en kennisniveau kan deze verpleegkundige bijdragen aan de kwaliteit van zorg op de gespecialiseerde afdeling, zowel in de directe patiëntenzorg als door het evidence based onderbouwen van werkprocessen, en het implementeren van vernieuwingen. Enerzijds is zij gericht op hoogcomplexere zorg aan het bed, wat haar karakteriseert als een 'hands-on' masterverpleegkundige met een sterke focus op het klinisch handelen, klinisch leiderschap en klinisch redeneren. Anderzijds gebruikt zij haar verander- en onderzoeksvaardigheden om de kwaliteit van de patiëntenzorg systematisch te analyseren en te verbeteren.

De specifieke profilering van de aan de HvA opgeleide MCC-verpleegkundige is in de gesprekken met het management, alumni, docenten en betrokkenen uit het werkveld nader verduidelijkt aan het panel. Het panel waardeert de mogelijkheid die de hogeschool met deze opleiding biedt om de zorgverlening in de critical care uit te breiden met masteropgeleiden die aan het bed hun expertise kunnen inzetten. Het panel complimenteert de hogeschool en Amsterdam UMC met het - met niet aflatende energie - opzetten en uitbouwen van deze opleiding, die in de ogen van het panel (de kwaliteit van) het onderbouwd werken op de afdelingen verder versterkt en werknemers een ruimer carrièreperspectief biedt dan voorheen.

De keuze voor het starten met de twee genoemde uitstroomprofielen vindt het panel een logische. Als de opleiding zich in de komende jaren verder ontwikkelt, kunnen daar mogelijk profielen bij komen, zoals een uitstroomprofiel dat zich richt op de zorg in de neonatologie.

Bij de Toets Nieuwe Opleiding in 2017 gaf het toenmalige panel het advies aan de opleiding om het overleg met het beroepenveld intensief te blijven voeren om goed te kunnen aansluiten bij de behoeftes daarvan. Ook adviseerde het panel goed zicht te houden op de afgestudeerden. In de eerste periode na de start van de opleiding bleek het voor het werkveld beperkt duidelijk wat zij van een masterstudent mochten verwachten boven dat wat gevraagd werd van de regulier CZO-opgeleide verpleegkundigen. Het panel ziet dat de opleiding zich sterk inzet om zichtbaar te zijn in het werkveld en aan te sluiten op de verwachtingen en behoeftes. Bij het starten met een nieuwe groep studenten in het komende studiejaar blijft dit een belangrijk uitgangspunt, waarbij volgens het panel ook het bekend worden onder en verbinden met ziekenhuizen in de periferie en eventueel in andere regio's belangrijk is voor de noodzakelijke groei en uitbouwen van het aantal masteropgeleiden aan het bed.

Beoogde leerresultaten

De opleiding hanteert een competentieprofiel als beoogde leerresultaten. Dit profiel is vanaf de start van de opleiding in 2018 van kracht en omvat zeven competentiegebieden: Klinisch handelen, Communicatie, Samenwerking, Kennis & wetenschap, Maatschappelijk handelen, Organisatie en Professionaliteit. Voor ieder competentiegebied heeft de opleiding drie tot zeven competenties geformuleerd die zijn uitgewerkt in een aantal indicatoren per competentie. De opleiding heeft de competenties afgeleid van de competentiegebieden van verpleegkundigen zoals vastgelegd in de CanMEDS-ordening. De twee uitstroomprofielen leiden op tot dezelfde beoogde leerresultaten. Het panel constateert dat de competentiegebieden en daarvan afgeleide competenties en indicatoren het specifieke profiel van de MCC-verpleegkundige goed weerspiegelen. Het competentieprofiel past bij de vraag van het werkveld en sluit aan bij de ontwikkelingen in de professie, stelt het panel vast.

Het masterniveau is volgens de opleiding zichtbaar in het competentieprofiel in de beschrijvingen rond onder andere de theoretische verdiepende basis, onderzoekend vermogen en reflectief vermogen. Bij een midterm audit kreeg de opleiding het advies om het masterniveau helderder te formuleren om de opleiding beter te positioneren ten opzichte van bacheloropleidingen. De opleiding heeft mede als reactie hierop de vier standaarden uit de professionele masterstandaard (Vereniging Hogescholen, 2019) geïntegreerd in het onderwijsprogramma en beoordelingen. Het panel waardeert de toepassing van de masterpijlars en ziet dat deze momenteel naast de set beoogde leerresultaten (in de vorm van het competentieprofiel) worden gebruikt. De verschillende betrokkenen bij de opleiding hebben echter verschillende beelden bij hoe de beoogde leerresultaten en de masterpijlars zich tot elkaar verhouden. Voor de een hangen de masterpijlars onder de competenties, voor de ander is er sprake van een matrix waarbij de masterpijlars dwars op de competenties staan. Doordat er geen sprake is van een schriftelijk vastgelegde duiding van de samenhang tussen beide, ziet het panel dat er verwarring kan ontstaan over wat de beoogde leerresultaten zijn die de opleiding hanteert als uitgangspunt voor de inrichting van het onderwijs en de toetsing. Het panel doet de suggestie de pijlars uit de masterstandaard te verwerken in het

competentieprofiel, zodat één set beoogde leerresultaten ontstaat die wat betreft niveau en inhoud passend en allesomvattend is en deze set te hanteren als basis voor de inrichting van het onderwijs en de toetsing.

5.2 Conclusie

Het panel is van oordeel dat de master Critical Care **voldoet** aan deze standaard. De opleiding geeft in haar profielbeschrijving en in mondelinge toelichtingen adequaat weer waar zij voor opleidt. De opleiding hanteert als beoogde leerresultaten een competentieprofiel met zeven competentiegebieden die het profiel weerspiegelen en die zijn onderschreven door het beroepenveld. Naast het competentieprofiel hanteert de opleiding de professionele masterstandaard om het masterniveau specifiek te duiden.

6 Standaard 2: Onderwijsprogramma

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

6.1 Bevindingen en overwegingen

Er zijn tussen 2018 en 2022 zeventien MCC-verpleegkundigen afgestudeerd. In het huidige studiejaar zijn er geen studenten in de opleiding. Door ziekteverzuim en personeelstekort tijdens de COVID-pandemie is het met name in de acute zorg niet mogelijk gebleken om medewerkers vrij te maken voor het volgen van de opleiding. De opleiding beoogt in september 2024 weer te starten met een nieuwe groep studenten.

De opleiding heeft de afwezigheid van studenten in het huidige studiejaar benut om de opleiding door te ontwikkelen. De opleiding gaat vanaf het volgend studiejaar werken met eenheden van een kritische beroepssituatie (Entrustable Professional Activities ofwel EPA's) in de toetsing. De opleiding versterkt daarnaast de masterpijlers in het praktijkleren en start een aangepast programma voor verpleegkundigen die al een IC- of CCU-opleiding hebben gedaan. De opleiding gaat het onderwijs organiseren in wekelijkse lesdagen in plaats van lesweken. Dit maakt het onder andere mogelijk om studenten uit andere regio's te laten aansluiten. Het panel ondersteunt de voorgenomen wijzigingen, die zorgen voor een steviger onderwijsprogramma voor het realiseren van de beoogde leerresultaten en die daarnaast waarschijnlijk de studeerbaarheid verhogen.

Inrichting onderwijsprogramma

De duale masteropleiding omvat 90 EC en heeft een doorlooptijd van anderhalf jaar (drie semesters). De studenten doorlopen drie leerlijnen parallel aan elkaar: Klinisch handelen en redeneren (25 EC), Wetenschap (23 EC) en Praktijk (42 EC). De leerlijn Praktijk wordt bij 'Vormgeving buitenschools programma' toegelicht.

In de leerlijn Klinisch handelen en redeneren leert de student redeneren over inhoud en beloop van ziektebeelden, in het bijzonder over de kenmerken, reacties en observaties van de vitale functies. De gebruikte literatuur biedt per orgaansysteem een overzicht van de fysiologie en pathologie, en van de observaties die de verpleegkundige kan doen met bijbehorende verpleegkundige interventies. Daarbij is ook aandacht voor diagnostiek en (medische en verpleegkundige) behandelingen en eventuele complicaties. Na een algemene basis in het eerste semester die identiek is voor de twee uitstroomprofielen, richt het klinisch redeneren zich op complexere zorgsituaties in het specifieke profiel. Hierbij maakt de opleiding gebruik van praktijkcasussen en vakliteratuur.

De eigen beroepspraktijk is het vertrekpunt om vorm te geven aan de opdrachten in de leerlijn Wetenschap. Deze opdrachten zijn geïntegreerd in de praktijk in de vorm van een journal club, casestudy, literatuurstudie, en het onderbouwen van een richtlijn voor de zorg. Er is aandacht voor critical appraisal van bestaande wetenschap door vaardigheden als systematisch zoeken, kwaliteitsbeoordeling, en de vertaling van resultaten naar de praktijk van zorgverlening. De leerlijn resulteert in de masterthesis in het laatste semester.

Volgens het panel benut de opleiding actuele en waar passend internationale vakliteratuur. De opleiding richt zich in voldoende mate op het vergaren van declaratieve kennis in plaats van alleen op het toepassen van kennis. De aanbeveling van het Toets Nieuwe Opleiding-panel rond het verstevigen van de kenniscomponent in de opleiding is hiermee opgevolgd, stelt het panel vast.

De opleiding kiest volgens het panel voor passende werkvormen tijdens de lesdagen, waardoor de student wordt gestimuleerd om een actieve ontvanger van het onderwijs te zijn en zelfstandig met de leerstof aan de slag is. Er is veel ruimte voor interactie in de werkgroepen en peergroups. Alumni spraken zich tegenover het panel positief uit over de activerende werkvormen en de stimulans om al voor de bijeenkomsten de literatuur door te nemen.

Vormgeving buitenschools programma

De leerlijn Praktijk omvat het buitenschoolse programma. De student is achtereenvolgens vier maanden werkzaam in de basis acute zorg intensive care of acute cardiologie, zeven maanden in de complexe zorg en zeven maanden in de hoog complexe zorg. Er is in de leerlijn Praktijk aandacht voor drie soorten transfer: transfer van theorie naar praktijk, van praktijk naar theorie, en van praktijksituatie naar andere praktijksituatie(s).

In de praktijkhandleiding beschrijft de opleiding hoe het leren op de afdeling vorm krijgt. Deze handleiding kwam tot stand in overleg tussen de opleiding en het werkveld, en bevat alle informatie over het praktijkleren, zowel voor de student, de docent als de begeleider op de afdeling. Praktisch gezien geeft de student zelf richting aan competentiegericht leren met het praktijkleerplan waarin praktijkdoelen zijn opgenomen. Verpleegkundigen en begeleiders zijn gewend om met een praktijkleerplan en EPA's te werken. In de praktijkopdrachten, de zelfevaluaties en voortgangsgesprekken is daarnaast aandacht voor de ontwikkeling binnen de eerdergenoemde vier pijlers van de professional master.

Een onderdeel van de leerlijn is het programma Studie- en studentbegeleiding. Dit programma ondersteunt studenten bij de belasting die de combinatie van leren en werken potentieel met zich meebrengt. Daarnaast worden studenten begeleid in het proces om binnen hun bestaande functie de masterrol in te nemen. De opleiding beschrijft dat dit een uitdaging is als er geen rolmodellen zijn, Het is voor studenten en collega's op de afdeling soms 'zoeken en pionieren'. Om de studenten hierbij gedegen te ondersteunen is de Studiebegeleiding vanaf begin 2020 vaker dan voorheen, namelijk tweewekelijks, geroosterd. Ook is de opleiding gestart met intervisiebijeenkomsten. Er is een vaste studiebegeleider per groep die de student ook individueel ondersteunt. Deze begeleider vervult de rol van docent en kent de opleiding inhoudelijk goed, maar is zelf ook (minimaal) masteropgeleid binnen de acute zorg, en heeft zelf ervaren welke uitdagingen kunnen spelen bij het vervullen van een nieuwe rol binnen de eigen werkpraktijk.

Het panel stelt vast dat de opleiding het praktijkleren adequaat heeft ingericht, met aandacht voor de transfer van theorie naar praktijk en vice versa. Het onderdeel Studie- en studentbegeleiding speelt goed in op de mogelijke problemen rond het ontbreken van rolmodellen in de praktijk en een te hoge werklast.

Het panel stelt vast op basis van bestudering van de inhoud van de binnen- en buitenschoolse programmaonderdelen dat het onderwijsprogramma de beoogde leerresultaten (in de vorm van competenties) afdekt. De inrichting van en samenhang tussen de leerlijnen zorgen voor een goede balans tussen theorie, wetenschap en praktijk. Daarbij adviseert het panel om de relatie tussen de beoogde leerresultaten (competenties) en daarvan afgeleide indicatoren en de doelen per programmaonderdeel te verduidelijken door deze relatie bijvoorbeeld in een schema inzichtelijk te maken. Er zijn doelen per programmaonderdeel afgeleid van de competenties, maar het bieden van inzicht in de constructive alignment ontbreekt, waardoor het volgens het panel nu niet inzichtelijk hoe deze zich tot elkaar verhouden.

Instroomeisen

Toelaatbaar tot de opleiding zijn hbo-verpleegkundigen en gediplomeerd intensive care of acute cardiologie verpleegkundigen met een hbo-v diploma die werkzaam zijn op één van de betreffende afdelingen. De student dient bij aanvang van de opleiding een werkgever te hebben. Werkervaring als gediplomeerd verpleegkundige is voor toelating vanuit de opleiding niet vereist, maar kan wel vanuit de werkgever gevraagd worden.

Voor CZO-gecertificeerde verpleegkundigen is er de mogelijkheid om een vrijstelling aan te vragen van 21 EC voor de theorie en het praktijkonderdeel 'Basis Acute Zorg' bij de examencommissie. Zij doorlopen dan een programma van 69 EC in plaats van 90 EC. Ook hbo-opgeleide IC/CCU-verpleegkundigen met beroepservaring kunnen vrijstellingen krijgen. Hier hebben tot nu toe vijf studenten gebruik van gemaakt.

Het duale karakter van de opleiding betekent voor de student dat er afspraken met de werkgever zijn over de gewenste omvang van het dienstverband, zodat gewaarborgd is dat de student minimaal 24 uur per week praktijkmaken heeft tijdens de opleiding.

De opleiding hanteert volgens het panel passende instroomeisen die aansluiten bij het duale karakter. De mogelijke vrijstellingen zijn passend bij de eerder verworven competenties, constateert het panel. Het panel raadt aan om te monitoren of de opleiding voldoende studeerbaar is voor studenten zonder klinische ervaring op de Intensive Care, en indien nodig maatregelen te treffen. Alumni gaven aan dat dit een aandachtspunt was.

Wanneer een student langer dan vijf jaar voor de start van de master als hbo-verpleegkundige is afgestudeerd, is deze verplicht een schakelprogramma te volgen. Dit programma richt zich op klinisch redeneren en evidence based practice. Het panel vindt het schakelprogramma een logische keuze voor de studenten die langer geleden zijn afgestudeerd. Het panel raadt de opleiding daarbij aan om te monitoren of in het schakelprogramma voldoende aandacht is voor het up to date brengen van het gewenste instroomniveau rond onderzoekend vermogen. In het verleden was de aandacht hiervoor in de bacheloropleiding Verpleegkunde minder intensief en diepgaand dan in de laatste jaren, waardoor er mogelijk een te grote deficiëntie aanwezig is bij de groep studenten die langer geleden het bachelordiploma hebben gehaald.

Personeel

De opleiding beschikt over een enthousiast en deskundig docententeam waarin vakinhoud en wetenschap adequaat zijn vertegenwoordigd, constateert het panel. Er zijn experts in de acute ziekenhuiszorg en masteropgeleiden en gepromoveerden in het domein van de verpleegkundige zorg. Alumni spraken zich zeer positief uit over het docententeam en de samenwerking tussen de verschillende docenten en begeleiders. Een deel van het team is gedurende lange tijd bij deze master betrokken en zal ook worden ingezet bij de herstart in 2024. De kerndocenten hebben allen een didactische bevoegdheid. De docenten die tot examinerator benoemd zijn hebben een Basis- of Seniorkwalificatie Examinering. Docenten die op het moment van benoeming bezig zijn een kwalificatie te behalen, examineren alleen onder toezicht.

Het panel constateert op basis van gesprekken met alumni en docenten dat mede het kleinschalige karakter van de opleiding maakt dat de sfeer tussen docenten onderling, en met studenten, een persoonlijk karakter heeft. Het team ziet zichzelf als rolmodel naar de studenten, zowel tijdens de studieactiviteiten als in de eigen ervaring binnen de acute zorg. Het panel constateert op basis van het gesprek met alumni dat dit ook zo door hen wordt ervaren.

Naast het vaste docententeam zet de opleiding externe docenten in met specifieke expertise op kennisgebieden in de beide profielen. Sommige van deze onderdelen worden door medisch specialisten verzorgd. Het panel constateert dat de aanvulling van het team door het inzetten van externe docenten waardevol is. De opleiding heeft voldoende aandacht voor de begeleiding van deze externen, zodat zij passend onderwijs kunnen verzorgen. Het panel waardeert de aandacht van de opleiding voor het verder uitwerken van de ondersteuning van externe docenten bij het verzorgen van activerend onderwijs om nog betere aansluiting te garanderen bij het peergroup onderwijs.

De begeleiding van de studenten in de praktijk heeft de nodige aandacht van de opleiding, ziet het panel. Het is niet altijd haalbaar om een masteropgeleide begeleider aan te stellen. De opleiding spant zich voldoende in om ervoor te zorgen dat de studenten voldoende begeleid worden in het werken op masterniveau op de werkplek, mede door de actieve rol van de begeleiders vanuit de opleiding, constateert het panel.

6.2 Conclusie

Het panel is van oordeel dat de master Critical Care **voldoet** aan deze standaard. De opleiding biedt aantrekkelijk, praktijkgericht onderwijs met een actuele inhoud. De beoogde leerresultaten (competenties) en de masterpijlars zijn vertaald in het onderwijsprogramma en verwerkt in samenhangende onderwijseenheden, waarbij de opleiding de relatie tussen de beoogde leerresultaten en de doelen op het niveau van de programmaonderdelen in de studiegidsen inzichtelijker kan maken. De duale opleiding slaat een brug tussen het leren op de werkplek en het verwerven van theoretische kennis op de hogeschool. De opleiding hanteert passende instroomeisen en zorgt voor een adequaat schakelprogramma. Er is een deskundig docententeam met de vereiste praktijk- en wetenschappelijke ervaring. Er is voldoende aandacht voor de studeerbaarheid van de opleiding voor de werkende studenten.

7 **Standaard 3: Toetsing**

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

7.1 **Bevindingen en overwegingen**

Systeem van toetsing

De opleiding hanteert een variëteit aan toetsvormen: praktijkopdrachten, schriftelijke kennistoetsen, take-home-opdrachten, papers en reflectieopdrachten. Er is een mix van formatieve en summatieve toetsmomenten met aandacht voor feedback, feedup and feedforward. In de studiehandleidingen zijn toetsmatrijzen opgenomen en zijn de toetsvorm en de beoordelingscriteria beschreven. Het panel is van oordeel dat de opleiding beschikt over adequate toetsen. Er is volgens het panel een goede balans tussen kennistoetsen, bijvoorbeeld over klinisch redeneren, en toetsen waar competenties geïntegreerd worden getoetst. De inhoud en toetsvormen sluiten aan bij de te toetsen doelen van de programmaonderdelen. De opleiding stimuleert met de inrichting van de formatieve en summatieve toetsing de zelfsturing door studenten, constateert het panel.

Het komend studiejaar start de opleiding bij het praktijkleren met het toetsen van EPA's. Een EPA wordt onder verantwoordelijkheid van een gediplomeerd gespecialiseerd verpleegkundig collega getoetst. De EPA wordt afgetekend wanneer de student voldoende bewijsmateriaal heeft verzameld om aan te tonen dat deze bekwaam is om de EPA toevertrouwd te kunnen krijgen. De student schat zelf in wanneer een betreffende EPA kan worden afgenomen. Er zijn op landelijk niveau een aantal kern-EPA's vastgesteld om het CZO-diploma te kunnen halen, en deze zijn ook verplicht in de opleiding. Overige te behalen EPA's variëren, afhankelijk van eisen vanuit het specifieke uitstroomprofiel, samenhangend met de werkcontext/het type afdeling waar de student werkzaam is. Het panel vindt het werken met EPA's bij de praktijktoetsen waardevol voor het meer geïntegreerd toetsen van de beroepspraktijk, waarbij het panel het van belang vindt dat in de praktijk ook het masterniveau afdoende getoetst wordt. De opleiding is zich hiervan bewust en beoogt dit te waarborgen met het invlechten van de vier pijlers van de professional master in het praktijkleerboek. Het panel adviseert de opleiding te monitoren of dit afdoende is en mocht dit niet zo zijn, de praktijktoetsing met EPA's aan te passen en/of aan te vullen.

De opleiding heeft verschillende ambities voor de toetsing in de komende jaren. Een ambitie voor de toekomst is om een digitale database van toetsvragen te ontwikkelen om de aangeleverde vragen door gastdocenten voor dat lesonderdeel te structureren. Daarnaast is er de wens om voor meerdere opdrachten in de wetenschapslijn een rubric te ontwikkelen, bijvoorbeeld voor de casestudy en de guideline-opdracht. Het panel ondersteunt deze voornemens, die de toetsing verder zullen versterken.

De inrichting van het afstudeerwerk bespreekt het panel bij standaard 4.

Borging van toetskwaliteit

Er is een gezamenlijke examencommissie voor de drie masteropleidingen van de faculteit Gezondheid. De examencommissie is verantwoordelijk voor het borgen van de kwaliteit van de toetsing en bewaakt het eindniveau met zowel inhoudelijke als

procedurele controles. De examencommissie benoemt jaarlijks examinatoren per vak, behandelt verzoeken tot vrijstellingen van studenten en behandelt meldingen van vermoeden van fraude. Ook ziet de examencommissie toe op de naleving van de toetsing en examinering zoals vastgelegd in de Onderwijs- en Examenregeling van de opleiding. Tot collegejaar 2023-2024 mandateerde de examencommissie de borgende taak rondom toetsing aan een door de commissie ingestelde toetscommissie. In september 2023 is de examencommissie, vanwege aflopende termijnen, van samenstelling gewisseld en is de toetscommissie samengevoegd met de examencommissie. De examencommissie heeft in de eerste jaren van de opleiding elke toetsanalyse, uitgevoerd door de examinator, bekeken. Vanaf de start met een nieuwe groep studenten in september 2024 zal dit steekproefsgewijs plaatsvinden. Het panel spreekt zich positief uit over het functioneren van de examencommissie en de toetscommissie. De opleiding beschikt over een sterke en proactieve commissie, constateert het panel.

De vaste HvA-kerndocenten stemmen regelmatig met elkaar af in teambijeenkomsten, afstemsessies, of informeel. Het panel stelt vast dat er sprake is van voldoende kennisdeling en kalibratie tussen examinatoren, ondanks de geringe omvang van de opleiding en kleine aanstellingen.

Bij de beoordeling wordt er gewerkt met beoordelingsformulieren of rubrics. In de handleiding en de docentversie van de toets is het beoordelingsproces beschreven om dit proces transparant te maken voor studenten en docenten. Voor de schriftelijke toetsen en opdrachten wordt tevoren een uitgebreid antwoordmodel opgesteld, dat richting geeft aan de puntentoekening van de examinator. Vóór afname toetst de examencommissie dit antwoordmodel, evenals de toets zelf. Het panel constateert dat bij de toetsconstructie daarmee sprake is van het vier-ogen principe, waarbij ook inhoudsdeskundigen betrokken zijn.

7.2 Conclusie

Het panel is van oordeel dat de master Critical Care **voldoet** aan deze standaard. De opleiding kiest voor passende toetsvormen. Het geheel aan toetsen stimuleert het vergaren van kennis en vaardigheden zoals die ook in de praktijk worden gevraagd. De opleiding zorgt voor voldoende borging van de toetskwaliteit. Er is ruim aandacht voor kalibratie en kennisdeling tussen examinatoren en er zijn passende procedures rond toetsconstructie, -afname en -analyse.

8 **Standaard 4: Realisatie leerresultaten**

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten worden gerealiseerd.

8.1 **Bevindingen en overwegingen**

Het afstudeertraject bestaat uit vijf onderdelen. Het eerste onderdeel is het praktijkfunctioneren hoogcomplexere zorg met een omvang van 16 EC. Daarnaast levert de student vier schriftelijke werkstukken op van samen 12 EC: een masterthesis/ praktijkonderzoek, een plan tot implementatie, een beschrijving van de uitvoering implementatie en een reflectie op het uitvoeren van het onderzoek. Het onderwerp van het onderzoek is meestal een klinische onzekerheid in de primaire verpleegkundige zorgverlening. Studenten dragen via de masterthesis-opdracht bij aan de onderzoekslijn van het lectoraat Critical Care of aan de onderzoeksthema's van hun afdeling. De studenten leveren met de uitvoering van het praktijkonderzoek een bijdrage aan verbetering van de beroepspraktijk waarbij er niet alleen kennis wordt ontwikkeld, maar ook activiteiten worden ondernomen om de uitkomsten te integreren in de praktijk van de zorg aan bed.

Vanaf de start van de opleiding zijn er zeventien studenten afgestudeerd vanuit vier verschillende ziekenhuizen: vijftien studenten met het uitstroomprofiel Intensive Care en twee met het uitstroomprofiel Acute Cardiologie. Het panel heeft de schriftelijke afstudeerwerken van al deze studenten ingezien, zijnde per student de masterthesis/ praktijkonderzoek, een plan tot implementatie, een beschrijving van de uitvoering implementatie en een reflectie op het uitvoeren van het onderzoek. De werken waren volgens het panel een afspiegeling van de werkzaamheden en onderzoeken die studenten uitvoeren. De oordelen van de examinatoren komen in grote lijnen overeen met de oordelen van het panel en zijn goed navolgbaar. Het panel stelt vast dat de afstudeerwerken getuigen van het masterniveau. Ze sluiten goed aan bij de inhoud en oriëntatie van de opleiding en het vakgebied. De onderzoeken vinden plaats in het verpleegkundig domein en sluiten aan op vraagstukken die er leven op de betrokken afdelingen. Met de masterthesis laten de studenten zien in staat te zijn tot integratie van onderzoeksvaardigheden in de beroepspraktijk, en tot (klinisch) leiderschap op het gebied van een vakinhoudelijk onderwerp, constateert het panel. De kwaliteit van de reflecties is wisselend. Soms is er enkel sprake van een procesbeschrijving. De opleiding erkent de kwaliteitsverschillen bij dit onderdeel en zorgt bij de herstart in 2024 voor een betere begeleiding en beschrijving van de handleiding. Het panel ondersteunt deze aanpassingen.

Het panel waardeert de aandacht in het afstuderen voor het uitdenken en uitvoeren van een implementatieproject in de (eigen) praktijk en daarmee voor het inbedden in de dagelijkse zorgverlening van beoogde vernieuwingen vanuit inzichten uit onderzoek. Om ruimte te creëren voor het daadwerkelijk starten met een implementatie tijdens de afstudeerfase, zou het volgens het panel goed zijn om studenten al vanaf de start van de opleiding te stimuleren en te ondersteunen bij het opstarten van het afstudeertraject. De mogelijkheid is er nu al maar wordt nog beperkt benut, waardoor studenten in de eindfase van de opleiding een te korte doorlooptijd hebben voor het implementatiedeel, stelt het panel.

Er zijn twee examinatoren betrokken bij de beoordeling van de vier schriftelijke eindwerkstukken. De eerste examiner formuleert een conceptbeoordeling op grond van de beoordelingscriteria. Dit concept wordt door de onafhankelijke tweede examiner van feedback voorzien. Op grond van deze feedback besluit de eerste examiner de conceptbeoordeling al dan niet bij te stellen en stelt de definitieve beoordeling vast. Bij (te) grote verschillen tussen de twee examinatoren wordt een derde examiner ingesteld. Dit is tot dusver nog niet nodig geweest. Het panel heeft de procedure met de examencommissie besproken en stelt vast dat er sprake is van een zorgvuldige werkwijze met passende, navolgbare beoordelingen. Het panel raadt de opleiding daarbij aan te blijven monitoren of deze werkwijze voldoende betrouwbaar blijft en bij twijfel te overwegen om over te stappen op de meer gangbare werkwijze met twee van twee examinatoren die apart van elkaar beoordelen en op basis van de individuele oordelen tot een gezamenlijk oordeel komen.

Uit de gesprekken met alumni en betrokkenen uit het werkveld maakt het panel op dat het werkveld zeer positief is over de afgestudeerden. Daarbij zijn de ziekenhuisafdelingen nog enigszins zoekende in de wijze waarop zij optimaal gebruik kunnen maken van de expertise van deze masteropgeleide verpleegkundige. Het panel constateert dat de opleiding hierin een adviserende rol voor zichzelf heeft weggelegd en regelmatig sessies en overleggen organiseert in betrokken ziekenhuizen. Het panel verwacht dat met een groeiende groep alumni het mogelijk wordt dat zij als rolmodellen en potentieel begeleiders van de nieuwe studenten gaan bijdragen aan het bekend worden van de opleiding en aan het inzichtelijk maken van de competenties van de MCC-verpleegkundige.

8.2 Conclusie

Het panel is van oordeel dat de master Critical Care **voldoet** aan deze standaard. De opleiding beoogt studenten op te leiden tot het op masterniveau kunnen acteren als klinisch leider in een interprofessionele context. Het panel stelt op basis van de bestudering van de verschillende afstudeerwerken en de gesprekken met werkveldleden en alumni vast dat de opleiding hierin slaagt.

Bijlage 1: Samenstelling panel

Voorzitter	Prof. G. Croiset	Dean of Education / Professor of Education and Training in Health and Life Sciences, UMCG
Student	K.J.H. Wijsman MSc	MSc Health Care Management aan de Erasmus Universiteit Rotterdam afgerond Masterstudent Geneeskunde aan Universiteit Leiden
Werkveld/ domein- deskundige	Drs. J.T. Oosterwold	Docent-onderzoeker HBO-V NHL Stenden Hogeschool Leeuwarden
Domeindeskundige/ onderwijs	Prof. P. Moons	Professor of Healthcare and Nursing Science KU Leuven
Domeindeskundige/ onderwijs	Drs. N. Vieleers	Internist-intensivist, medisch bestuurder, Rode Kruis Ziekenhuis

Het panel werd bijgestaan door drs. L. van der Grijsparde, eigenaar van Van der Grijsparde Onderwijsadvies, NVAO-gecertificeerd secretaris.

De panelleden en de secretaris hebben een verklaring van onafhankelijkheid en onpartijdigheid getekend. Deze zijn ingediend bij NVAO.

Bijlage 2: Programma visitatie

Datum: dinsdag 12 december 2023

Locatie: Hogeschool van Amsterdam, Nicolaes Tulphuis, Tafelbergweg 51 Amsterdam

Tijd	Onderdeel	Deelnemers (rol/functie)
8.30-8.45	Ontvangst panel	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Opleidingsmanager
9.00-9.45	Gesprek met management	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Decaan faculteit Gezondheid ▪ Opleidingsmanager Verpleegkunde en lector Integrated Complex Care ▪ Directeur Amsterdam UMC, Amstel Academie ▪ Teamleider Critical Care
10.00-10.45	Gesprek met kernteam	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Senior-onderzoeker Amsterdam UMC, bijzonder lector Critical Care, docent MCC ▪ Programmacoördinator en docent MCC ▪ Programmacoördinator VVO Amstel Academie ▪ Hogeschool hoofddocent, curriculumcommissie MCC ▪ Senior-onderzoeker Amsterdam UMC en docent MCC ▪ Intensivist en docent MCC
11.00-12.00	Gesprek met werk- en beroepenveld	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Verpleegkundig directeur hartcentrum Amsterdam UMC ▪ Intensivist en onderzoeker Amsterdam UMC (online) ▪ Vertegenwoordiger beroepsvereniging VenVN IC ▪ Praktijkopleider Amsterdam UMC ▪ Teamleider IC Amsterdam UMC
12.00-12.15	Inloopspreekuur	(Geen gebruik van gemaakt)
13.00-13.45	Gesprek met alumni	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 5 alumni (1 online)
14.00-14.45	Gesprek met toets- en examencommissie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Voorzitter ▪ 3 leden
16.00-16.30	Toelichting op het voorlopige oordeel	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Alle belangstellenden

Bijlage 3: Overzicht van bestudeerde documenten

- Zelfevaluatierapport Master Critical Care
- Studiehandleidingen
- Overzicht literatuur
- Competenties MCC-verpleegkundige
- Wijzigingen curriculum per september 2024
- Kwalificaties van management, leden examencommissie, en docententeam
- Toetsplan master Critical Care
- Onderwijs- en Examen Regeling (OER) met toetsprogramma
- Gegevens studentenevaluatie '20-'21
- Thematisch onderzoek Praktijkbeoordelingen MCC 2022-2023; toetscommissie masters FG
- Handleidingen onderwijsprogramma's afstudeerwerken
- Werkzaamheden alumni
- Bevindingen steekproef afstudeerwerken MCC 2020-2021; examencommissie masters FG
- Afstudeerproducten van zeventien studenten